

บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1
**The Role of Basic Education School Board According to The Opinion of
School Administrators Under The Office of Pathumthani Primary
Educational Service Area 1**

พัชรินทร์ คุณนระ และ อุไร สุทธิแย้ม

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Patcharin Koonnara and Urai Sutthiyam

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: pleng_patcharin@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย และเทียบสัดส่วน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของโคเฮน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .984 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 เกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านงบประมาณ ด้านวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารที่ขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการ

* วันที่รับบทความ: 19 มีนาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ: 26 มีนาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 31 มีนาคม 2565

Received: March 19, 2022; Revised: March 26, 2022; Accepted: March 31, 2022

สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: บทบาท; คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน; ความคิดเห็น

Abstracts

This research aimed: 1) to study the opinions of school administrators on the role of basic education school board under the Office of Pathumthani Primary Educational Service Area 1; and 2) to compare the opinions of school administrators on the role of basic education school board under the Office of Pathumthani Primary Educational Service Area 1 which was categorized based on the size of the educational institutions and work experience. The research sample consisted of 108 school administrators under the Office of Pathumthani Primary Educational Service Area 1, who were chosen using simple random sampling and compared proportions. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with content validity determined by finding the index of conformity from 5 experts ranging from 0.60 to 1.00 and having a content validity value of confident, which is equal to.984. Frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance were employed in this research.

The research results were 1) According to school administrators, the overall role of basic education school board under the Office of Pathumthani Primary Educational Service Area 1 was high. The averages for general administration, budgeting, academics, and personnel management were arranged from highest to lowest. 2) Comparative results of the overall roles of school boards based on the opinions of school administrators under the Office of Pathumthani Primary Educational Service Area 1 classified by educational institution size revealed that school administrators of various sizes had no different opinions on the roles of basic education boards. When all aspects were considered, the academic and personnel management components were significantly different at the .05 level. 3) Role of basic education school board according to school administrators under the Office of Pathumthani Primary Educational Service Area 1 classified according to work experience, there is no difference both in general and in each aspect.

Keywords: Role; Basic Education School Board; Opinion

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงคือ คุณภาพคน การเตรียมพลเมือง ประชากร บุคลากร ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเป็นบทบาทสำคัญของการศึกษาโดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ทำให้เป็นคนที่มีคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวทันกับการเปลี่ยนแปลง มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ทุกองค์กรจะเจริญก้าวหน้าได้นั้นต้องอยู่ที่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หากไม่สามารถพัฒนาให้เยาวชนเติบโตได้อย่างมีคุณภาพแล้ว ประเทศไทยก็จะเสื่อมลงเรื่อย ๆ เพราะอนาคตของชาติอยู่ที่เยาวชน กระทรวงศึกษาธิการจึงมุ่งเน้นให้เยาวชนเติบโตอย่างมีคุณภาพ การแก้ปัญหาเรื่องเด็กและเยาวชนผู้ใหญ่ต้องมีเมตตาธรรมและมองเยาวชนทุกคน คือลูกหลานของตัวเอง เพื่อที่จะช่วยกันดูแลแก้ไขปัญห ทำให้เด็กมีร่างกายแข็งแรง มีสภาพจิตใจที่มีคุณภาพทางปัญญา และมีความสามารถในการเรียนรู้ ดังนั้น องค์กรคณะบุคคลที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ต่างๆ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรเข้าใจบทบาทหน้าที่และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอันจะช่วยให้การศึกษาของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ และได้ผลผลิตคือ ผู้เรียนที่มีคุณภาพ โดยองค์กรคณะบุคคลจะต้องยึดรูปแบบประชาธิปไตยมาช่วยในการตัดสินใจ และกำหนดแผนงานเป็นการจัดการแบบอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลมากที่สุดในการพัฒนาการศึกษาพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 4) การบริหารและการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เน้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมดังความในมาตรา 39 และ 40 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเป็นองค์กรคณะบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งสำหรับการบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) โดยมีกฎหมายรองรับและเป็นพลังสำคัญที่จะร่วมกับสถานศึกษาในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเรียนรู้ซึ่งเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ การให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในส่วนที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนที่มีผลต่อตัวนักเรียน ต่อชุมชน และต่อท้องถิ่นทำให้โรงเรียนสามารถตอบสนองผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่นได้เหมาะสมยิ่งขึ้น และด้วยแนวคิดการบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา (อุทัย บุญประเสริฐ, 2542 : 4)

สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องจัดโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาที่เหมาะสม และมีการจัดระบบการบริหารงานตามขอบข่ายภารกิจของสถานศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและการบริหารทั่วไป (พรเทพ รุ่งแผน, 2561 : 3) สถานศึกษากับชุมชนเป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ด้วยทั้งสองส่วนต่างสนับสนุนเกื้อกูลและพึ่งพากัน ทั้งนี้โดยมี “ผู้เรียน” เป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสถานศึกษากับชุมชนและพ่อแม่ผู้ปกครองเข้าด้วยกัน (ชูชาติ พ่วงสมจิตร, 2540 : 2) สถานศึกษาที่มีการร่วมมือร่วมใจกันทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน มีการประสานความร่วมมือร่วมจากผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดแสวงหาทรัพยากรสิ่งอำนวยความสะดวกจากแหล่งต่างๆ มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนานักเรียนและสถานศึกษาร่วมกันจะทำให้เกิดความรักความสามัคคีและความเข้าใจที่ดีต่อกัน เยาวชนจะได้รับการปลูกฝังให้รู้และรักท้องถิ่นที่อยู่ มองเห็นคุณค่าและปัญหาในหมู่บ้าน อีกทั้งยังเป็นพลังเกื้อหนุนให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งต่อไปในอนาคต (สมน อมรวิวัฒน์, 2554 : 3)

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 ได้นำนโยบายดังกล่าวถ่ายทอดสู่สถานศึกษาเพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดคุณภาพมาตรฐาน ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ มีคุณธรรมนำความรู้ ยกระดับคุณภาพสูงมาตรฐาน มุ่งให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานของหลักสูตร ส่งเสริมความเข้มแข็งในการบริหารจัดการศึกษาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำหรับโรงเรียนที่อยู่ในการดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้ การกำกับ ดูแล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของพื้นที่ทั้ง 4 อำเภอในจังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วย อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอลาดหลุมแก้ว อำเภอลองหลวง และอำเภอสามโคก โดยมีจำนวนทั้งหมด 102 โรงเรียน ในการบริหารสถานศึกษา เน้นส่งเสริมให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี อย่างทั่วถึง และได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นบุคคลที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีการพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับประชากรวัยเรียนทุกคนให้ได้รับการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความรู้คู่คุณธรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1, 2564 : 6) ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุน การจัดและพัฒนาศึกษาในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามสภาพความ

เป็นจริงนั้น พบว่ายังไม่ได้มีการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาอย่างเท่าที่ควร เห็นได้จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ซึ่งผลสรุปของการประเมินพบว่า สถานศึกษาควรพัฒนาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ โดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ให้มีความเข้มแข็ง สร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา เพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษา

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1 ซึ่งจะได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารการจัดการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1 และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นำข้อมูลและผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนให้ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ และใช้ความรู้ความสามารถของตนร่วมกันจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1 จำนวน 127 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1, 2564)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการโรงเรียน และ รองผู้อำนวยการโรงเรียน) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1 จำนวน 108 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยใช้ตารางของ (Cohen, Manion and

Morrison, 2011 : pp. 147) และสุ่มตัวอย่างโดยแบ่งสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรตามขนาดของสถานศึกษา จากนั้นทำการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ประกอบด้วย ขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ตามภาระงาน 4 ด้านของสถานศึกษา คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป จำนวน 40 ข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rateing-scale) 5 ระดับ และใช้เกณฑ์ในการแปลผลตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท (Likert method) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 121) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปตรวจสอบคุณภาพ หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามศัพท์เฉพาะ ตรวจสอบความถูกต้องโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruency : IOC) ซึ่งพบว่าค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 โดยภาพรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach' alpha coefficient) พบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.984

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มอบให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 102 โรงเรียน เพื่อขออนุญาตจัดเก็บข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ โดยใช้ Google Form ไปยังกลุ่มตัวอย่างการวิจัยจำนวน 108 คน

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน) ตอบแบบสอบถาม

3.3. รวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด 108 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง

3.4 นำข้อมูลที่ได้ไปประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์แบบสำเร็จรูป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประสิทธิภาพในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

4.3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่ขนาดโรงเรียนแตกต่างกันต่อบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ใช้การทดสอบโดยใช้ค่าทีเทส (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Samples)

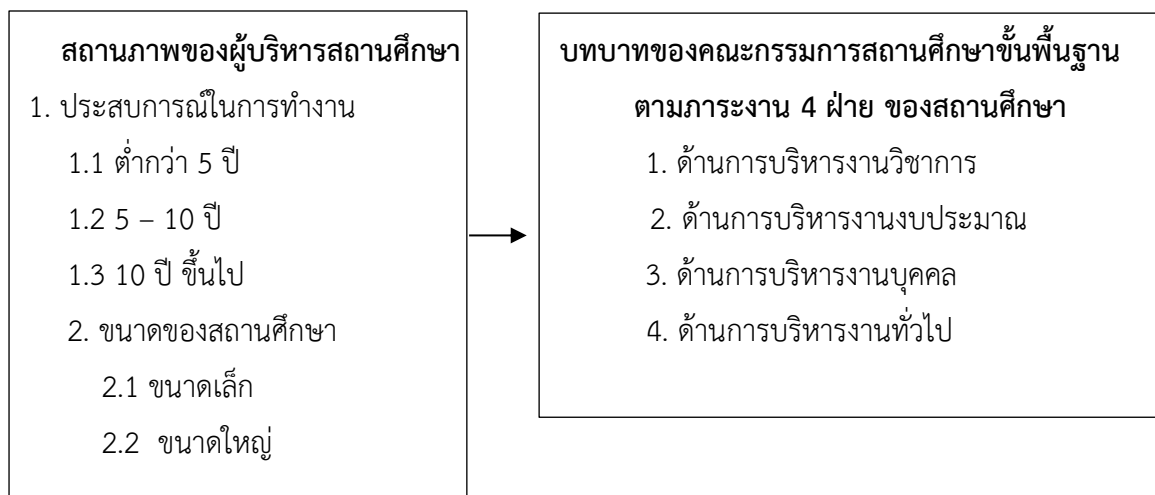
4.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในการทำงานที่แตกต่างเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติ F-test แบบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's multiple comparison method)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษารoles บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1 ตามภาระงาน 4 ด้าน ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2550 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารทั่วไป

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลการวิจัยและแปลความหมายตามลำดับดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ขนาดของสถานศึกษา		
1. สถานศึกษาขนาดเล็ก	41	38.0
2. สถานศึกษาขนาดใหญ่	67	62.0
รวม	108	100.0
ประสบการณ์ในการทำงาน		
1. ต่ำกว่า 5 ปี	30	27.8
2. 5-10 ปี	39	36.1
3. 10 ปี ขึ้นไป	39	36.1
รวม	108	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 108 คน ส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 62.0 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1

2. ผลการวิเคราะห์บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้าน

บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ ที่
1. ด้านวิชาการ	4.35	.57	มาก	3
2. ด้านงบประมาณ	4.37	.68	มาก	2
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.32	.66	มาก	4
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.44	.59	มาก	1
เฉลี่ยรวม	4.37	.58	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 4.44$) ด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.37$) ด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.35$) และด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.32$)

3. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

	บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ขนาดของสถานศึกษา					
		ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		t	p
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	SD		
1	ด้านวิชาการ	4.16	.633	4.46	.504	-2.721	.008*
2	ด้านงบประมาณ	4.25	.61	4.44	.71	-1.401	.164
3	ด้านการบริหารงานบุคคล	4.08	.77	4.46	.54	-2.747	.008*
4	ด้านการบริหารทั่วไป	4.41	.57	4.45	.61	-.295	.768
	รวม	4.23	.61	4.45	.55	-1.973	.051

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบเปรียบเทียบบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความเห็นต่อบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านวิชาการ และ ด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ย บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ประสบการณ์ในการทำงาน							
		ต่ำกว่า 5 ปี n = 30		5 – 10 ปี n = 39		10 ปีขึ้นไป n = 39		F	Sig.
		$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1	ด้านวิชาการ	4.21	.672	4.30	.554	4.51	.479	2.608	.078
2	ด้านงบประมาณ	4.27	.644	4.24	.805	4.57	.504	2.779	.067
3	ด้านการบริหารงานบุคคล	4.21	.753	4.23	.702	4.49	.511	2.048	.134

4	ด้านการบริหารทั่วไป	4.29	.607	4.43	.663	4.55	.474	1.615	.204
	รวม	4.25	.640	4.30	.616	4.53	.470	2.436	.092

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามภาระงาน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ต่อการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่ชุมชน สังคม และประเทศชาติต้องการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562 : 3) อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษา เล็งเห็นถึงความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมของสถานศึกษา จึงเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีบทบาทตามภาระงาน 4 ด้านในสถานศึกษา ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีความเห็นเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับเทียมจิต คงอรุณ (2561 : 117-126) ศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตอำเภอท่าเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับเชชม มหิงสาเดช (2562 : 6) ศึกษาการศึกษาดูงานการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง ผลการศึกษาพบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านวิชาการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านวิชาการโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตระหนักถึงความสำคัญและบทบาทของตนเองในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดให้เป็นบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวคือ เข้ามามีส่วนร่วมในการ เห็นชอบ ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานวิชาการ ตามที่ปรากฏในคู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2562 ของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการรับประเมินจาก ภายนอก การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การนำเอารายวิชาพิเศษมาเพิ่มเติมหรือปรับใช้ในหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน ด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับฟิกรี แก้วนวล (2560 : 5 - 6) ศึกษาการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการมีส่วนร่วมในการ บริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัด ปัตตานีโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับดรัลรัตน์ ฮามพิทักษ์ (2562 : 118) ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารและการจัด การศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ซึ่งพบว่า สภาพการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาด้านการบริหารวิชาการ พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นกัน

1.2 ด้านงบประมาณ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้าน งบประมาณ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การบริหารงบประมาณ คือการมี ส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากร การจัดทำงบประมาณ การจัดทำบัญชีและการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับ ให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการพิจารณาให้ความเห็นชอบ การตรวจสอบติดตาม และประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาจึงตระหนักถึงความสำคัญ และเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานเข้ามามีบทบาทในการให้ความเห็นชอบ การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณ การ จัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ การระดมทรัพยากรและการ ลงทุนเพื่อการศึกษา รวมถึงการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็น

เกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับอดิศักดิ์ หรณมาน (2560 : 1178 - 1179) ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับวิชุดา วังสะอาด (2562 : 672) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 2 ด้านการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมากด้วยเช่นกัน

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีบทบาทและมีการปฏิบัติหน้าที่ตามภาระงานด้านการบริหารงานบุคคล ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และประกาศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2550 ได้แก่ กำกับ ดูแลการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายกฎระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการตามที่คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดกำหนด เสนอความต้องการ และให้ความเห็นชอบการวางแผนอัตรากำลังของข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อเสนอคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดพิจารณา ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ต่อผู้บริหารสถานศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 กฎหมายอื่น หรือตามที่คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด มอบหมาย จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับวรวิทย์ ต๊ะคำวรรณ (2558 : 1219) ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหา

น้อย คือ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารบุคลากร ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารวิชาการ ตามลำดับ

1.4 ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การบริหารทั่วไป เป็นงานที่มีบทบาทหลักในการประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานอื่นๆ ของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนด มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการ บริหารจัดการศึกษา รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของ สถานศึกษา ซึ่งก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เจตคติที่ดีต่อสาธารณชน (ศิรินารถนันท์วัฒนภิรมย์, 2547 : 37) และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีบทบาท รวมถึงมีการปฏิบัติหน้าที่ตามภาระงานด้านการบริหารทั่วไปที่ชัดเจน ได้แก่ ให้ความเห็นชอบการวางแผนการบริหารงานการศึกษา การรับนักเรียน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ วรุฒิ ต๊ะคำวรรณ (2558 : 1219) ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารบุคลากร ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารวิชาการตามลำดับ และยังสอดคล้องกับดรัลรัตน์ ฮามพิทักษ์ (2562 : 118) ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาด้านการบริหารทั่วไป พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกได้ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาที่ขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่ จะมีนโยบายและ

แนวทางที่ชัดเจน และเน้นให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา เพื่อช่วยให้การดำเนินงานต่างๆของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประสิทธิภาพ จึงถือเป็นความจำเป็นและภาระหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องมีการจัดการศึกษาโดยเน้นให้ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562 : 9) ซึ่งสอดคล้องกับอัจฉรา จงดี (2560 : 54) ศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัด จันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่สอดคล้องกับเชชม มหิงสาเดช (2562 : 3) ศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะมีความประสบการณ์ในการทำงานมากหรือน้อยนั้น ต่างก็มีความต้องการที่จะเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับและส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562 : 17-18) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา อีกทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีการตระหนักถึงบทบาทของตนเอง และปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดให้เป็นบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างครบถ้วน ซึ่งสอดคล้องกับอัจฉรา จงดี (2560 : 6) ศึกษา บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ผลการเปรียบเทียบ พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่สอดคล้องกับอดิศักดิ์ ทรนหมาน (2560 : 1178 - 1179) ศึกษา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ในการทำงานโดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ด้านวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ซึ่งถือเป็นหัวใจของสถานศึกษา ทำให้งานวิชาการมีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ครอบคลุมภาระงาน และมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพภายใน

1.2 ด้านงบประมาณ ผู้บริหารควรปรับแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มงบประมาณ โดยเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินการบริหารงบประมาณ เพื่อให้การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ และมีส่วนร่วมในการประเมินประสิทธิภาพและผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา

1.4 ด้านการบริหารทั่วไป ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดแนวทางการบริหารจัดการของสถานศึกษา ให้ชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการส่งเสริม กำกับติดตามการใช้วิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการหารายได้ทรัพย์สิน และทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ที่เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการสถานศึกษาด้วย

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ
- เชชม มหิงสาเดช. (2562). *การศึกษาด้านบริหารการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2540). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑล กรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดรรชนี ฮามพิทักษ์. (2562). *แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19*. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 16 (74). 118-130.
- เทียมจิต คงอรุณ. (2561). *การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตอำเภอท่าเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา*. เขต 1. วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต. 14 (2), 117-126.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *หลักการวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์
- พุทธา โพธิ์มะฮาด. (2548). *สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พรเทพ รุ่งแผน (2561). *การบริหารสถานศึกษาและพัฒนาชุมชน*. พระนครศรีอยุธยา: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พิกรี แก้วนวล. (2560). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สงขลา.
- วิชุดา วั่งสะอาด. (2562). *การมีส่วนในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2*. การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา ประจำปี พ.ศ. 2562 (หน้า 673 - 674). นครราชสีมา: วิทยาลัยนครราชสีมา.

- วรวิทย์ ต๊ะคำวรรณ. (2558). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. *การประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนองานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ*. (หน้า 1219). มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2554). *ครุศึกษากับความเปลี่ยนแปลงที่ท้าทาย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พชรินทร์ พี.พี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562) *คู่มือการดำเนินงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2562*. กรุงเทพมหานคร: แมทซ์พอยท์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. (2564). ข้อมูลสารสนเทศ. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 8 มกราคม 2565. แหล่งที่มา: https://data.bopp-obec.info/emis/index_area.php?Area_CODE=1301
- ศิรินารถ นันทวัฒน์ภิรมย์. (2547). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอเมืองลำพูน*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อัจฉรา จงดี. (2560). *การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยะยง และตราด*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จันทบุรี.
- อดิศักดิ์ หรรหมาน (2560). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2542). *การศึกษางานแนวทางการบริหารและการจัดการการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพมหานคร: ครุสภาลาดพร้าว.
- Cohen, L., Minion, L., & Morrison, K. (2011). *Research methods in education* (7th ed.). New York: Routledge